

DATUM

DNR

2019-05-27

KS/2019:209

Förslagsskrivelse

Kommunstyrelsen

Direktiv till nämnderna inför budget 2020 och plan för 2021- 2022**Förslag till beslut**

Arbetsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande:

Kommunstyrelsen lämnar direktiv till nämnderna angående budget 2020 och plan för 2021-2022. Nämndernas budgetförslag ska lämnas in till kommunstyrelsen senast den 30 september.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen lämnar direktiv till nämnderna angående budget 2020 och plan för 2021-2022. Nämndernas budgetförslag ska lämnas in till kommunstyrelsen senast den 30 september.

Handlingar

Kommunstyrelsens förslagsskrivelse inklusive bilaga 1-2, 2019-05-27

Innehåll

Politisk viljeriktning	3
Förslag till ny styrmodell	4
Vision för Lidingö stad	4
Inriktningsmål för Lidingö stad	4
Värdegrund för Lidingö stad	5
Finansiellt mål	6
Kommunstyrelsens direktiv	7
Kommunstyrelsen samt Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	12
Utbildningsnämnden	15
Omsorgs- och socialnämnden	18
Teknik- och fastighetsnämnden	20
Kultur- och fritidsnämnden	22

Politisk viljeriktning

Lidingös unika läge alldeles intill huvudstaden ger speciella fördelar. Samtidigt som vi får ta del av Stockholms stora utbud, erbjuder vår centralt belägna ö såväl båt-, bad- och skärgårdsliv som gröna oaser av lugn och stillhet. Det är dessa unika värden som tillsammans med den tidiga villastads- och gårdsbebyggelsen skapar Lidingös särprägel.

Vi anser att det är grundläggande att ständigt verka för att hushålla med skattebetalarnas pengar och att det ska löna sig att arbeta. Vi ska säkerställa att staden fokuserar på rätt verksamheter och att dessa verksamheter bedrivs så effektivt som möjligt med god kvalitet. Prioriteringar och effektivisering är verktyg för bättre hushållning.

Lidingö stads verksamhetsmål har setts över för att stämma överens med de övergripande politiska målen som kan beskrivas enligt följande modell.

Lidingö är unikt	Stärka verksamheten	Hållbar ekonomi	Samtal med Lidingöborna
<ul style="list-style-type: none"> • Bevara Lidingös karaktär som småskalig skärgårdstad. • Varsam och balanserad utveckling. • Infrastruktur som möter Lidingöbornas behov. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kontinuerligt utveckla och förbättra skola, vård och omsorg. • Verka för ökad trygghet. • Utveckla projektstyrningen. • Säkerställa valfrihet. 	<ul style="list-style-type: none"> • Effektiv styrning av förvaltning och politiska beslut. • Kostnadsmedvetenhet. • Skatten skall ner till jämförbara kommuner. • Prioritera kärnverksamheten 	<ul style="list-style-type: none"> • Utveckla lyssnande och ledarskap. • Samarbeta med frivilliga krafter. • Öppen dialog och samarbete med föreningslivet. • Ge goda förutsättningar för näringslivet.

Lidingö har högre skattetryck än vissa jämförbara kommuner, utan att Lidingöborna alltid upplever högre kvalitet i servicen. Majoritetens målsättning är att dels arbeta för en fortsatt förbättring av skola, vård och omsorg samt dels sänka skatten så att vi närmar oss nivån för de kommuner i Stockholm som har liknande förutsättningar som Lidingö. Majoriteten har som mål att under mandatperioden sänka skatten med 50 öre samtidigt som god kvalitet i kärnverksamheten upprätthålls.

Förslag till ny styrmodell

Förslaget till ny styrmodell syftar till att ge en tydlig målbild för stadens verksamheter och en effektiv styrning utifrån de övergripande politiska målen.

Styrkedjan ska säkerställa att den politiska inriktningen och de politiska prioriteringarna genomsvrar verksamheterna i hela organisationen.

Visionen ger en långsiktig målbild över hur det ska vara att leva, verka och vistas i Lidingö. Den ger den övergripande vägledningen för nämndernas styrning.

Inriktningsmålen som är en nedbrytning av visionen och utgår från de politiska målen är uppdelade i tre övergripande områden som omfattar dels kärnverksamheten, dels ekonomisk hushållning och dels samhällsutvecklingen.

Verksamhetsområdesmålen tydliggör målsättningarna inom respektive inriktningsmål och styrs ut till de nämnder som bedriver verksamhet inom målområdet. Verksamhetsområdesmålen görs uppföljningsbara genom ett begränsat urval indikatorer med måltal som anger ambitionen för de närmaste tre åren.

Värdegrunden handlar om de gemensamma grundläggande värderingarna. Det är värderingar som påverkar beslutsfattande, agerande och bemötande. Värdegrunden kan sammanfattas i tre värdeord som syftar till att föra stadens gemensamma arbete framåt och som tydligt sammanfogar stadens vision, inriktningsmål och ledarskapsfilosofi.

Vision för Lidingö stad

Lidingö är den unika och trygga skärgårdsstaden som utvecklas varsamt och i takt med Lidingöbornas behov. Ett tydligt fokus på kärnverksamheterna ger hög kvalitet och låg skatt för Lidingöborna. Lidingö stad ger goda förutsättningar för lokala företag, ett aktivt civilsamhälle och livskraftigt föreningsliv.

Inriktningsmål för Lidingö stad

1. Starka verksamheter med valfrihet och goda villkor för Lidingöborna

Lidingö fokuserar på kärnverksamheten där skola, vård och omsorg utvecklas och stärks. Kommunalt finansierade tjänster håller hög kvalitet. Inriktningsmålet bryts ned i tre verksamhetsområdesmål. Kortfattat beskrivet är målsättningarna att Lidingös elever ska ha tillgång till Sveriges bästa utbildningsverksamheter och utvecklas maximalt, att lidingöborna ska få omsorg och service med god kvalitet utifrån aktuella behov och egna val samt att stadens förebyggande arbete och tidiga insatser ger resultat i form av självständiga medborgare.

2. Hållbar ekonomi och effektiv styrning

En budget i balans skapar förutsättningar för bästa service. Skatten hålls låg genom hög kostnadsmedvetenhet hos förvaltningarna samt effektiv styrning och uppföljning. Lidingöborna möter engagerade och kompetenta medarbetare. Inriktningsmålet bryts ned i tre verksamhetsområdesmål. Kortfattat beskrivet är målsättningarna att

verksamheterna ska bedrivas med hög kostnadseffektivitet, att stadens processer är effektiva och klarar bra service till låga kostnader samt att Lidingö stad är en attraktiv arbetsgivare och klarar en god kompetensförsörjning.

3. Ett lyssnande ledarskap som möter Lidingöbornas behov

Lidingö är en trygg skärgårdsstad med bevarad småstadskänsla. Ett lyhört ledarskap möter Lidingöbornas behov, ger förutsättningar för ett starkt näringsliv och tillvaratar ideella krafter och föreningsliv. Inriktningsmålet bryts ned i fem verksamhetsområdesmål. Kortfattat beskrivet är målsättningarna att Lidingöborna ska trivas med att leva och bo i staden, att stadens infrastruktur möter Lidingöbornas behov, att Lidingö är en trygg stad och har ett gott företagsklimat samt att Lidingöborna ska vara nöjda med utbudet av kultur-och fritidsmöjligheter.

Värdegrund för Lidingö stad

Professionell är den som funnit sin roll i det stora sammanhanget. Då vi vet vart vi är på väg, ramarna för vårt uppdrag och förstår vilka förväntningar vi har på oss, då är vi också trygga i vårt arbete och vi skapar trygghet i mötet med medarbetare och Lidingöbor.

Initiativ skapar kreativitet och nya vägar att finna lösningar på gamla och nya problem. I en tillåtande organisation utvecklas medarbetare. Genom initiativ utvecklar vi och stärker verksamheterna. Det ger individ och grupp frihet att under ansvar bidra genom ett aktivt medarbetarskap.

Engagemang skapas i sammanhang där uppdrag, kompetens och delaktighet samspelar. Engagemang driver utvecklingen, det skapar nyfikenhet och en vilja att lära mer. Med engagemang överbryggas hinder och motsättningar, och det ger arbetsglädje.

De tre värdeorden samspelar. Inget är enskilt viktigare än något annat. Det är helheten som skapar en gemensam grund för vårt arbete, som skapar samsyn om allas vårt uppdrag att varsamt och balanserat föra utvecklingen i den riktning Lidingöborna i allmänna val gett uttryck för. Det är en ordning värd att försvara, förvalta och känna stolthet inför.

Finansiellt mål

Lidingö stad har en ekonomi i balans, grundad på en låg kommunalskatt och redovisar goda resultat. Det finansiella målet kan brytas ned i följande fyra underliggande mål.

1. Lidingö stad har en ekonomi i balans.
 - Kostnadsutvecklingen ska vara i nivå med skatteintäktsutvecklingen under mandatperioden.
2. Lidingö stad har en låg kommunalskatt.
 - Lidingöbornas skatteböroda ska sänkas med 50 öre under mandatperioden 2019-2022.
3. Lidingö stad har ett gott ekonomiskt resultat
 - Stadens överskottsmål ska vara 1 procent av verksamhetens kostnader.
4. Lidingö stad har långsiktigt hållbara investeringsvolymmer
 - Löpande årliga investeringsbehov ska finansieras med egna medel.

Kommunstyrelsens direktiv

Lidingös ekonomi är stark och stabil med goda resultat, hög soliditet, betydande tillgångar avsatta för att möta stadens pensionsåtaganden, ingen extern skuldsättning, få borgensåtaganden samt en skattesats under riksgenomsnittet. Därutöver har staden betydande värden bundna i stadens bolag.

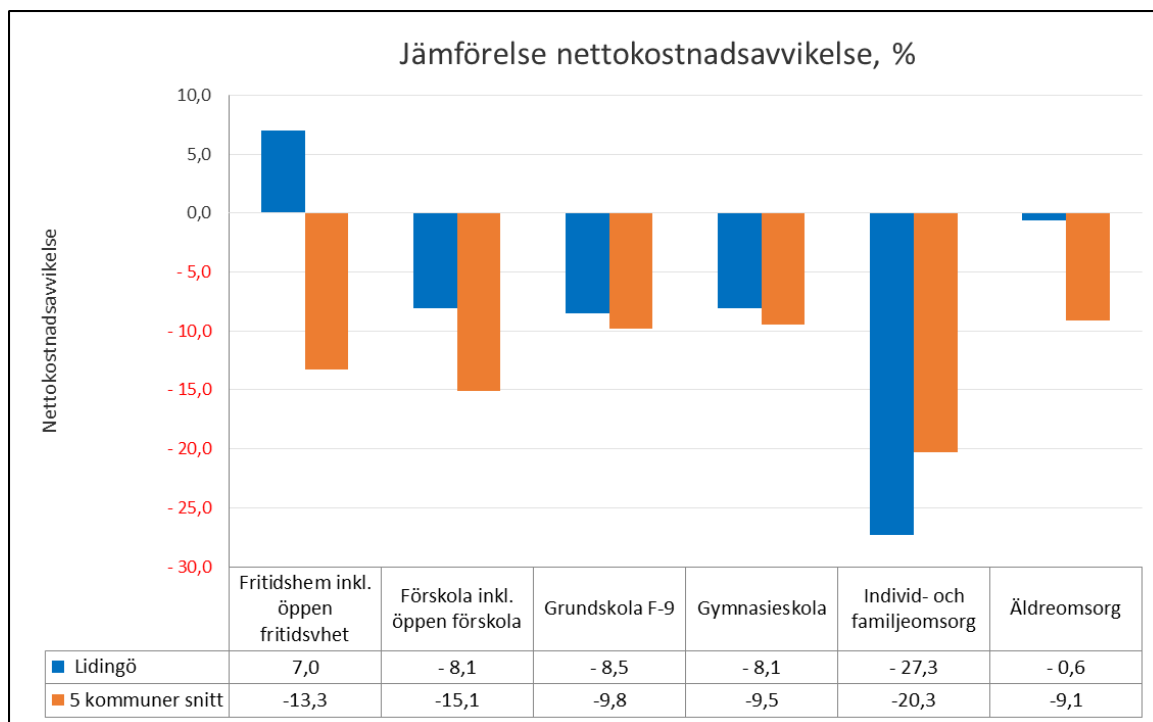
Lidingö stad har under hela 2000-talet, med undantag för år 2004, redovisat positiva resultat. De positiva resultaten har möjliggjort skattesänkningar, egenfinansiering av investeringar samt utbyggnad av förskolan, grundskolan och äldreomsorgen samt omsorgen av funktionshindrade. Även resurserna för väg- och fastighetsunderhåll samt parkskötsel, landskapsvård och åtgärder mot klotter har förstärkts. Årligen har betydande ekonomiska resurser tillförts stadens kärnverksamheter för ökade volymer.

Med den kommunala beskattningsrätten följer ett stort ansvar och denna rätt måste användas återhållsamt. Lidingö ska inte ta ut mer i skatt än vad som är nödvändigt för att effektivt och med hög kvalitet leverera det kommunala uppdraget till Lidingöborna. I varje års budgetarbete ska möjligheten prövas att sänka skattesatsen vilket också har skett de senaste åren. I 2020 års budgetdirektiv föreslår kommunstyrelsen en sänkning av Lidingös skattesats med 30 öre. Avsikten är att under resten av mandatperioden ha uppräknings med två procent för verksamheten. Det medför att kvaliteten i kärnverksamheten inte kommer att påverkas.

Lidingö drabbas hårt av den kommunala inkomstutjämnningen. För 2019 kommer Lidingö belastas med cirka 650 mnkr, motsvarande cirka 3,90 kr per intjänad hundralapp i kommunalskatt. Det är närmare 14 000 kr/invånare. Få kommuner drabbas lika hårt som Lidingö.

I jämförelse med fem utvalda norrortskommuner framkommer att Lidingö har en högre kostnadsnivå, mätt i nettokostnadsavvikelse, inom flera av de stora kärnverksamheterna. Som jämförelsekommuner används norrortskommunerna Täby, Danderyd, Solna, Sollentuna och Österåker. Det är borgligt styrda kommuner i norrort som på olika sätt kan anses ha jämförbara förhållanden och därmed vara relevanta som en indikator kring kvalitet och kostnadsnivåer. Nettokostnadsavvikelsen är det mest relevanta måttet att använda sig av i kommunsektorn avseende jämförelser mellan kommuner på en övergripande nivå. Kortfattat beskrivet visar den att om Lidingö skulle ha en nettokostnadsavvikelse motsvarande genomsnittet för de fem kommunerna skulle det innebära omkring 84 mnkr i lägre kostnader.

Diagrammet visar nettokostnadsavvikelsen (2017) för Lidingö och genomsnittet av de fem jämförelsekommunerna. Nollstrecket motsvarar referenskostnaden, vilket är den nivå kommunerna borde ha i förhållande till dess struktur.



De nämnder vars verksamheter berörs av begreppet nettokostnadsavvikelse är Utbildningsnämnden och Omsorgs- och socialnämnden. Under de senaste åren har nämnderna fått full kompensation för volymökningar, betydande uppräknings av pengbelopp och anslagsramar och därtill fått medel för ytterligare prioriterade satsningar. Medborgarindex för kvalitet visar att medborgarna inte upplever bättre kvalitet än jämförelsekommunerna. Andelen nöjda brukare i särskilt boende är till exempel fler i fyra av fem av jämförelsekommunerna. På samma sätt kan vi se att andelen föräldrar som får förskoleplats på önskat datum också är större i fyra av fem jämförelsekommuner. Kommunstyrelsen anser det prioriterat att säkerställa att resurserna utnyttjas på ett effektivt sätt samtidigt som kvaliteten bibehålls.

Potential med förbättrad nettokostnadsavvikelse, mnkr Lidingö	Jämfört med genomsnitt
Fritidshem, inkl. öppen fritidsverksamhet, 0,9 mnkr / %	17,4
Förskola inkl öppen förskola, 3,2 mnkr / %	22,3
Grundskola F-9, 6,6 mnkr / %	8,7
Gymnasieskola, 1,9 mnkr / %	2,6
Individ- och familjeomsorg, 1,3 mnkr / %	-9,2
Äldreomsorg, 5,0 mnkr / %	42,4
Summering	84,3

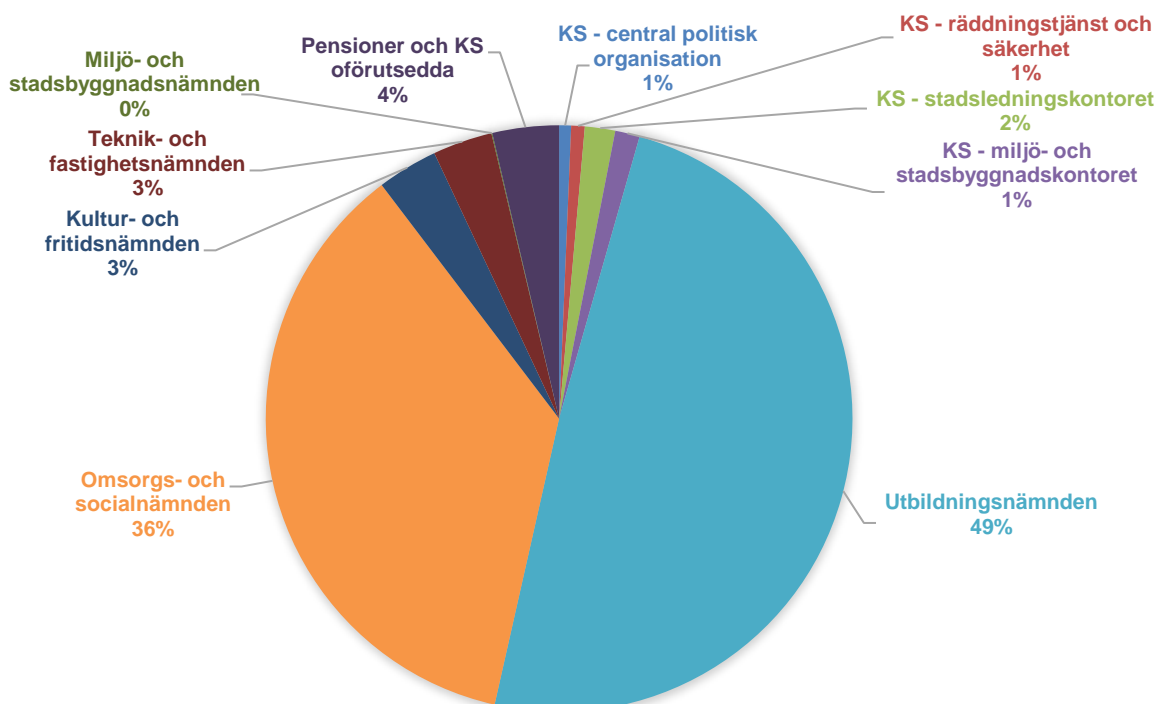
Ett av stadens finansiella mål är ett positivt resultat motsvarande en procent av verksamhetens kostnader. Målets nivå har bedömts utifrån en marginal för oförutsedda kostnader. Resultatet för 2020 budgeteras till 34,7 miljoner kronor.

De ekonomiska förutsättningarna för budget 2020 har beräknats av stadsledningskontoret och återfinns i bilaga.

Stadens resultatbudget, mnkr

	Prognos 2019	Budget 2019	BUDGET 2020	PLAN 2021	PLAN 2022
Verksamhetens intäkter	540,0	575,7	550,8	561,8	573,1
Jämförelsestörande intäkter			-	-	-
Verksamhetens kostnader	-3 107,9	-3 137,2	-3152,7	-3246,4	-3357,6
Avskrivningar	-131,3	-129,9	-130,7	-136,2	-131,1
Verksamhetens nettokostnader	-2 699,2	-2 691,4	-2 732,6	-2 820,8	-2 915,7
Skatteintäkter	2 996,3	2 995,7	3 004,5	3 107,6	3 222,5
Generella statsbidrag och utjämning 1)	-304,1	-308,6	-262,3	-269,8	-278,2
Verksamhetens resultat	-7,0	-4,3	9,6	17,0	28,6
Utdelning från av staden ägda bolag	20,0	20,0	10,0	10,0	10,0
Finansnetto	15,6	15,6	15,1	14,1	13,9
Årets resultat	28,6	31,3	34,7	41,1	52,5
Nettokostnadsutveckling**	3,1%	2,8%	1,5%	3,2%	3,4%
Skatteintäktsutveckling***	2,4%	2,2%	2,1%	3,5%	3,8%

Budget 2020, verksamhetens nettokostnader fördelade på nämnderna, %



Resultaten har varit goda för Lidingö de senaste åren och verksamheterna har redovisat överskott. I en framåtblick bedömer Sveriges Kommuner och Landsting att den ekonomiska situationen blir särskilt problematisk de kommande åren då befolkningen och behoven av skola, vård och omsorg fortsätter växa i snabb takt samtidigt som utvecklingen av skatteunderlaget blir lägre. Kommunstyrelsen vill möta dessa utmaningar genom en god kostnadskontroll och effektivitet inom alla delar av kommunen.

Den totala satsningen som riktas till skola, vård och omsorg i form av nytillskott av resurser uppgår till 46 mnkr för år 2020 och består i huvudsak av kompensation för ökade volymer och behov. För att möta kommande års utmaningar ämnar kommunstyrelsen hålla nere kostnadsutvecklingen år 2020 genom prioriterade effektiviseringar. Därefter finns möjligheter att ge nämnderna full kostnadstäckning för både volymer och pris- och löneökningar under planåren 2021-2022, samt kunna göra ytterligare prioriterade satsningar vid behov.

Nämndernas budgetförslag ska innefatta åtgärder för att kunna klara prisökningar och löneökningar inom respektive avtalsområde. Nämnderna skall iaktta försiktighet i att ersätta personal vid pensionsavgångar eller då en anställd avslutar sin tjänst, och göra en bedömning av nyanställningsbehov och/eller strukturella förändringar för att bättre uppnå verksamhetens mål.

Budget 2020

Nettokostnadsavvikelsen visar att Lidingö ligger på en högre nivå än genomsnittet av de fem utvalda jämförelsekommunerna inom kärnverksamheterna. Sammantaget är potentialen med en förbättrad nettokostnadsavvikelse cirka 80 mnkr i lägre kostnader. Det är kommunstyrelsens ambition att närma sig dessa jämförelsekommuner i kostnadsnivå mätt i nettokostnadsavvikelse.

Pengbelopp

- Nämnderna har under de senaste åren fått betydande uppräknings av pengbeloppen. Verksamheterna går därför in i budgetår 2020 med 1 procent lägre kostnadsnivå än den budgeterade för 2019. Det innebär i praktiken ett ökat utrymme med 1 procent vid bibehållen nivå på pengbeloppen. Gymnasieskolans programpeng räknas upp enligt regional samverkan. Utbildningsnämnden och Omsorgs- och socialnämnden får i uppdrag att prioritera inom angivna ramar och differentiera de olika pengbeloppen vid behov.

Anslag

- Samtliga nämnder prognostiserar ett överskott på omkring 1 procent under innevarande år. Anslagsramarna sänks 2020 med 1 procent. Det innebär i praktiken att kostnadsnivån 2020 bibehålls på samma nivå som 2019.

Volymmer

- För ökade volymer inom skola, förskola, äldreomsorg och verksamhet för funktionshindrade personer tillförs verksamheterna 40 mnkr år 2020 i jämförelse med budget 2019.

Effektiviseringar

- Ett antal riktade effektiviseringsåtgärder genomförs för att optimera resursutnyttjandet i stadens verksamheter. Beloppet uppgår totalt till 26 mnkr.

Plan 2021-2022

Kommunstyrelsen anser att det bästa tillvägagångssättet att effektivisera är att genomföra strukturell justering för att anpassa kostnadsnivån under ett år. Det görs under budgetår 2020. Under planåren 2021-2022 finns det utrymme att ge nämnderna full kostnadstäckning för både volymer och pris- och löneökningar. Därtill finns det även utrymme att göra ytterligare prioriterade satsningar vid behov.

- +2,0% för samtliga verksamheter under planåren 2021-2022. Det tillförs även 60 mnkr som kompensation för volymökningar, 25 mnkr år 2021 och 35 mnkr år 2022.

Investeringsplan 2020-2022

Höga investeringsnivåer medför tillkommande kapital- och driftkostnader som begränsar utrymmet för verksamheterna. Nämnderna skall iaktta återhållsamhet och prioritera bland investeringsäskanden. Tillkommande kostnader till följd av investeringar i form av lokalhyror och/eller andra driftskostnader ska täckas inom tilldelad ekonomisk ram om inga andra direktiv tagits. Kostnaderna för Lidingö stad kring byggnation behöver nära bevakas så den ligger på en marknadsmässig nivå.

Kommunstyrelsen avser att fastställa tydligare principer och ramar innan fastställande av slutgiltig budget.

Kommunstyrelsen samt Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Kommunstyrelsen är stadens ledande politiska nämnd och har ett särskilt ansvar för stadens utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen leder och samordnar planeringen och uppföljningen av stadens ekonomi och verksamheter. Under Kommunstyrelsen finns två kontor som arbetar på Kommunstyrelsens uppdrag: stadsledningskontoret och miljö- och stadsbyggnadskontoret. Utöver de två kontoren arbetar även de andra förvaltningarna med specifika uppdrag och utredningar åt Kommunstyrelsen vid behov. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden ansvarar för stadsplanering och bygglov enligt plan- och bygglagen samt tillsyn enligt miljöbalken och livsmedelslagstiftningen.

Kommunstyrelsen föreslår fortsatt fokus på kärnverksamheten under 2020. Staden har tidigare kunnat visa upp resultatmässiga överskott, vilket möjliggjort både satsningar och skattesänkningar. Lidingö ska inte ta ut mer i skatt än vad som anses nödvändigt. Under 2019 sänktes skattesatsen med 20 öre. För 2020 föreslår kommunstyrelsen en sänkning av Lidingös skattesats med 30 öre. Med det uppnår Lidingö stad det finansiella målet på skattesänkning med 50 öre under mandatperioden.

Staden behöver fortsätta att vidareutveckla de möjligheter som digitaliseringen innebär i såväl interna processer som gentemot Lidingöborna så att de i större utsträckning kan utföra sina kommunala ärenden digitalt.

Att rekrytera och att behålla personal har blivit en alltmer krävande och viktigare uppgift för Lidingö stad. Arbetsmarknaden har förändrats och anställda är betydligt mer rörliga idag. Att utveckla medarbetarnas kompetens är en viktig del av erbjudandet om goda anställningsvillkor.

Mottagande av nyanlända har sedan 2015 ökat väsentligt. Prognoserna framåt är ännu osäkra. Det riskerar att medföra en negativ påverkan på budgeten.

Kommunstyrelsen vill se ännu större samarbete mellan stadens olika förvaltningar i arbetet med integrationen. Målet med integrationen skall vara att hitta ett arbete, lära sig svenska och komma in i det svenska samhället. Kommunstyrelsen vill därför se över hur integrationsarbetet kan effektiviseras och samordnas för att nå bättre effekt.

Tryggheten är en angelägen fråga för Lidingöborna. Även om Lidingö är tryggare än de flesta kommuner, så ökar den upplevda otryggheten. Åtgärder för att göra Lidingö tryggare är ständigt aktuellt och till exempel kan trygghetskameror och fler väktare vara möjliga vägar framåt i och med att den polisiära närvaron på ön är för liten. En utemiljö där klotter och skadegörelse snabbt tas om hand, växtlighet hålls efter och ett offentligt rum som bidrar till en stolthet över kommunen är också viktiga delar i det trygghetsskapande åtgärderna. Dessa åtgärdsbehov kan uppmärksammas genom trygghetsvandringar. Kommunstyrelsen fortsätter samtidigt att uppvakta polisen för att öka deras närvaro i kommunen.

Planarbetet för Centrum fortsätter. Nya ägaren av centrumanläggningen, har presenterat ett förslag på hur Lidingö Centrum skulle kunna se ut i framtiden. Dialogen med staden är god. Kommunstyrelsen kommer inledda den formella planprocessen med ett Plan-PM under senvåren.

Utvecklingen av Högsätra, Rudboda Torg och Käppala ska prioriteras under 2020. Småskalighet och en försiktig exploatering ska prägla utvecklingen. Större lägenheter, villor och radhus ska prioriteras där så är lämpligt.

Allokeringen av resurser ska alltid ha fokus på att göra så stor nytta som möjligt för Lidingöborna. En översyn av fastighetsportföljen och principerna kring ägandet av fastigheter ska göras under 2020. Staden äger lokaler på 225 000 m² och 153 lägenheter.

Målsättningen är att inviga en simhall i Dalénum under 2022. En upphandling planeras att påbörjas under hösten 2019 och därmed bör byggstart kunna ske under 2020.

Lidingö stad ska vara ansvarsfull kring sin miljöpåverkan. Utan att styra enskilda medborgares livsval ska staden bidra till ett hållbart samhälle.

Verksamhetsområdesmål för kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens förslag på indikatorer anges under respektive mål. Kontoren ges i uppdrag att analysera måltalen och komma med förslag på lämpliga målnivåer. Kontoren ska även presentera ytterligare operationella indikatorer vid behov. Dessa kommer dock inte att följas av kommunstyrelsen som en del i den övergripande målstyrningsmodellen.

Verksamheterna bedrivs med hög kostnadseffektivitet

Indikatorer	L-ö 2018	Medelvärde 5 kommuner
1. Budgetföljsamhet	0,6%	-
2. Hållbara investeringsvolymen	-	-

Stadens processer är effektiva och klarar bra service till låga kostnader

Indikatorer	L-ö 2018	Medelvärde 5 kommuner
1. Nettokostnadsavvikelse (förskola, grundskola, gymnasiet, IFO, Äldreomsorg)	-6,7%	-11,8%

Lidingö stad är en attraktiv arbetsgivare och klarar en god kompetensförsörjning

Indikatorer	L-ö 2018	Medelvärde 5 kommuner
1. Hållbart medarbetarengagemang (HME)	78	79
2. Sjukfrånvaro kommunalt anställda	6,1	5,7

Lidingöborna trivs med att leva och bo i staden

Indikatorer	L-ö 2018	Medelvärde 5 kommuner
1. NRI Nöjdhet med kommunen i dess helhet som en plats att bo och leva på	75	72
2. NII Insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter	47	49

Lidingö är en trygg stad

Indikatorer	L-ö 2018	Medelvärde 5 kommuner
1.NRI – Trygghet	66	61

Lidingö har ett gott företagsklimat

Indikatorer	L-ö 2018	Medelvärde 5 kommuner
1. Näringslivsindex rankingplats	150	65

Utifrån ovan givna direktiv samt ekonomiska ramar nedan ska kontoren i sina budgetförslag presentera hur verksamheten ska bedrivas.

Ekonomiska ramar för kommunstyrelsens kontor

Interna priser på tjänster från stadsledningskontoret är oförändrade.
Stadsledningskontorets anslag för genomförande av val upphör år 2020.

Miljö- och stadsbyggnadskontorets anslag för bostadsanpassningsbidrag minskas med 1,0 mnkr. Det i budget 2019-2021 beslutade överskottskravet för år 2020-2021 ligger kvar i detta direktiv.

Kontoren får i uppdrag att i sina budgetförslag prioritera inom angivna ramar.

Ekonomiska ramar	BOKSLUT 2018	PROGNOS 2019	BUDGET 2019	BUDGET 2020
Kommunstyrelsen	114,0	120,0	127,7	122,6
- varav central politisk organisation	15,9	17,9	18,2	18,2
- varav räddningstjänst och säkerhet	20,2	20,4	20,4	20,6
- varav stadsledningskontoret	44,4	44,2	48,0	46,3
- varav miljö- och stadsbyggnadskontoret	33,5	37,5	41,1	37,5

Enligt direktivet till stadsledningskontoret för översyn av de administrativa stödprocesserna ska ekonomiska effekter uppnås redan under 2019. Beloppet för år 2020 är beräknat till 5 mnkr och berör samtliga förvaltningar. Slutliga fördelningen presenteras i samband med att stadsledningskontorets interna prisdebitering skickas ut.

Det har skett en väsentlig ökning av pensionskostnaderna de senaste åren. En del av anslaget för pensionskostnaderna har legat centralt och inte belastat nämnderna. En översyn av stadens PO-pålägg kommer att genomföras med syfte att få en mer korrekt fördelning av pensionskostnaderna. Samtliga ramar kommer därefter att justeras i motsvarande grad. Justeringen är intern och påverkar inte stadens resultaträkning.

Ekonomiska ramar miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Ekonomiska ramar	BOKSLUT 2018	PROGNOS 2019	BUDGET 2019	BUDGET 2020
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	0,7	1,0	1,4	1,4

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämndens uppdrag är att ge Lidingös unga barn och elever en god utbildning och bra start i livet. Målet för utbildningsnämnden är höga meritvärden, att samtliga elever klarar godkända betyg och att skolan ska vara trygg.

Föräldrar eller andra vårdnadshavare har huvudansvaret för barns fostran. Skolan och familjen har ett gemensamt åtagande att förmedla till barn och elever vikten av att ta ansvar, att samarbeta och att respektera varandra samt att förstå och värna demokratin.

Höga förväntningar är ledord och med det följer höga krav på att alla elever ska mötas av undervisning av hög kvalitet, baserad på forskning och beprövad erfarenhet. Målet är att alla elever ska lyckas nå godkända resultat och ges möjlighet att nå sin fulla potential.

Lidingös elever presterar väl jämfört med riket och länet. Lidingö ligger i Sverigetoppen vad det gäller högsta meritvärde för årskurs 9. Dessutom är Lidingö bland de bästa kommunerna i riket avseende elever, exklusive elever med utländsk bakgrund, som lämnar årskurs 9 med E i alla ämnen. Det systematiska kvalitetsarbetet är av avgörande betydelse för att förbättra skolresultaten ytterligare, likaså fortsatta satsningar på personalen i förskola, grundskola och gymnasium.

Kommunstyrelsen anser att det fria skolvalet och friskolereformen är självklara delar i det svenska skolsystemet. Genom fritt skolval och friskolesystemet ges Lidingös unga och deras familjer möjlighet att välja en undervisningsform och inriktning som passar varje elevs intresse och önskemål.

Under 2019 har flera friskolor visat intresse för att etablera gymnasium på Lidingö. Därför har planerna på att bygga ut Hersby gymnasium pausats. Lidingö stad ställer sig positiv till etablering av nya friskolor på ön och menar att det både skulle lätta det befintliga trycket mot Hersby och samtidigt möjliggöra större valmöjligheter för Lidingös gymnasieelever.

Om nya friskolor inte etablerar gymnasium på Lidingö så kommer planerna att bygga ut Hersby i samma stil som existerande byggnad med ca 200 elevplatser återupptas. Målet är att Hersby utvecklas till en av Sveriges bästa gymnasieskolor.

Arbetet med att tillskapa nya förskolelokaler fortsätter i Islinge, Högsåtra, Centrum och Dalénum. De nya förskolorna ska ha möjlighet att bedriva en flexibel verksamhet avseende barngrupper och personal. Tillskottet av nya förskoleplatser ger möjlighet till att fortsätta öka kvaliteten i förskolan. Kommunstyrelsen ser gärna fler privata aktörer och att fler familjedaghem etablerar sig på Lidingö.

Stora delar av utbildningsnämndens verksamhet kan mätas i nettokostnadsavvikelse; fritidshem inklusive öppen fritidsverksamhet, förskola inklusive öppen förskola, grundskola och gymnasieskola. Lidingö ligger på en högre kostnad än genomsnittet av de fem jämförelsekommunerna inom samtliga områden. Potentialen i mnkr om Lidingös nettokostnadsavvikelse skulle ligga på genomsnittet är cirka 50 mnkr. Lidingös kvalitet avviker inte signifikant i nyckeltal med jämförelsekommunerna vilket bekräftar bilden att resursallokeringen har förbättringspotential. Till exempel ser vi att Täbys meritpoäng ligger i nivå med Lidingös, men kostnaden för grundskolan är väsentligt högre på Lidingö. Både nöjdheten bland eleverna med sin skola och tryggheten i skolan är också bättre i Täby.

Verksamhetsområdesmål för utbildningsnämnden

Kommunstyrelsens förslag på indikatorer anges nedan. Nämnden ges i uppdrag att analysera måltalen och komma med förslag på lämpliga målnivåer. Nämnden ska även presentera ytterligare operationella måltal vid behov. Dessa kommer dock inte att följas av kommunstyrelsen.

Lidingös elever har tillgång till Sveriges bästa utbildningsverksamheter och utvecklas maximalt

Indikatorer	L-ö 2018	Medelvärde 5 kommuner
1. Elevers genomsnittliga meritvärde i årskurs 9, lägeskommun	270	261
2. Andelen elever i skolans årskurs 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, lägeskommun	93	89
3. Elevers genomsnittliga betygspoäng i den kommunala gymnasieskolans slutbetyg	14,8	14,5
4. Andel elever som känner sig trygga i åk 9, kommunala skolor	86	86

Utifrån ovan givna direktiv samt ekonomiska ramar nedan ska nämnden i sitt budgetförslag presentera hur verksamheten ska bedrivas.

Ekonomiska ramar för utbildningsnämnden

Skolpengsram

Nämnden får i uppdrag att i sitt budgetförslag prioritera inom angiven ram och differentiera de olika pengbeloppen vid behov. Gymnasieskolans pengbelopp fastställs till de nivåer som Storsthlm beslutar gemensamt.

För att möta ökade barn- och elevvolymerna tillförs skolpengsramen 26,9 mnkr 2020. Nämndens senaste prognos visade ett underskott på 9 mnkr. Ytterligare 14,6 mnkr tillförs 2021 och 13,5 mnkr 2022.

Utbildningsnämnden tilldelas 2,6 mnkr för att genomföra obligatorisk lovskola åk 6-9 samt utöka undervisningstiden i lågstadiet.

Anslagsram

Genom en förändring av förvaltningsorganisationen kan anslagsramen minskas med 1,0 mnkr. Anslagsramen minskas även med 0,2 mnkr då hyran i de nya lokalerna i stadshuset är lägre. Nämnden får i uppdrag att prioritera inom angiven ram.

Egen regi

Verksamheten på Hersby gymnasium har bedrivits med överskott de senaste åren. Kommunstyrelsen ser det som möjligt att redovisa ett resultat motsvarande penguppräknningen för gymnasieskolan enligt Storsthlm.

Ekonomiska ramar	BOKSLUT 2018	PROGNOS 2019	BUDGET 2019	BUDGET 2020
Utbildningsnämnden	1303,0	1 330,2	1 332,0	1 360,1
- varav skolpengsram	1140,8	1 182,7	1 173,7	1 206,3
- varav anslag	179,0	155,8	158,3	155,2
- varav egen regi	-16,8	-8,3	0,0	-1,4

Omsorgs- och socialnämnden

En trygg och säker omsorg och ett bra stöd till behövande Lidingöbor är ett av stadens viktigaste ansvarsområden och vilar främst på Omsorgs- och socialnämnden.

Lidingöborna ska känna sig trygga och självständiga i sitt dagliga liv oavsett ålder, förutsättningar och behov. Det säkerställs genom att erbjuda väl fungerande och kvalitativa tjänster. Det är i mötet mellan verksamheterna och den enskilde individen som kvaliteten i verksamheten skapas. Tjänsternas kvalitet säkerställs även genom ett löpande systematiskt kvalitetsarbete.

Utvecklingen med ökat bruk av droger och alkohol med våld och kriminalitet som följd är bekymrande. Det är viktigt att det arbete som påbörjats med att hjälpa unga Lidingöbor på glid fortsätter. Ett fortsatt bra och nära samarbete mellan socialtjänst, skola, polis, andra myndigheter och organisationer samt frivilligorganisationer är prioriterat och en förutsättning för att lyckas.

I takt med att allt fler blir äldre ökar trycket på social anpassade boenden och tjänster. Ett nytt trygghetsboende, Tor 2, har börjat utredas under 2019. Under 2020 ska planerna fortskrida så att Tor 2 kan stå klart senast 2022. Kommunstyrelsen avser återkomma till kommunfullmäktige med förslag på hur framtidens boendekedja för äldre Lidingöbor ska se ut där kvalitet och valfrihet ska stå i centrum.

Flera förändringar i lagstiftning och riktlinjer är på gång inom omsorgs- och socialnämndens ansvarsområde. Det är viktigt att bevaka dessa förändringar för att kunna anpassa verksamheten vid behov. Exempelvis handlar det om nationella riktlinjer för vård- och omsorg vid demens vars riktlinjer och arbetssätt ska implementeras, bland annat gällande medsittning vid måltider. Det handlar också om Samverkan vid utskrivning inom slutenvård, som innebär nya arbetssätt både på myndighetssidan och hos utförarna. Det pågår även en LSS-utredning som innebär en översyn av incitament och förutsättningar för val av personlig assistans, förändringar i regelverk samt förstärkt kvalitet och träffsäkerhet i övriga insatser i LSS.

En strategisk översyn görs och kommer att presenteras över hur de långsiktiga behoven för hur staden skall täcka behoven för boende för äldre.

Stora delar av omsorgs- och socialnämndens verksamhet kan mätas i nettokostnadsavvikelse; verksamhet för äldreomsorg samt individ- och familjeomsorg. Lidingö ligger på en högre kostnad än genomsnittet av de fem jämförelsekommunerna inom området äldreomsorg. Potentialen i mnkr om Lidingös nettokostnadsavvikelse skulle ligga på genomsnittet är cirka 40 mnkr. Andelen nöjda brukare på Lidingö är lägre än både Solna och Täby. Det samtidigt som deras kostnader är lägre. Omsorgsmixen ser annorlunda ut från jämförelsekommunerna. Lidingö ligger något bättre än genomsnittet inom området individ- och familjeomsorg, omräknat i mnkr är det cirka 9 mnkr. Sammantaget tyder det på att det borde finnas en effektiviseringspotential inom verksamheterna med bibehållen kvalitet.

Verksamhetsområdesmål för omsorgs- och socialnämnden

Kommunstyrelsens förslag på indikatorer anges nedan. Nämnden ges i uppdrag att analysera måltalen och komma med förslag på lämpliga målnivåer. Nämnden ska även presentera ytterligare operationella måltal vid behov. Dessa kommer dock inte att följas av kommunstyrelsen.

Lidingöborna får omsorg och service med god kvalitet utifrån aktuella behov och egna val

Indikatorer	L-ö 2018	Medelvärde 5 kommuner
1. Brukarbedömning hemtjänst och särskilt boende äldreomsorg	85	83
2. Brukarbedömning verksamhet funktionsnedsatta	76	75

Stadens förebyggande arbete och tidiga insatser ger resultat i form av självständiga medborgare

Indikatorer	L-ö 2018	Medelvärde 5 kommuner
1. Andel förvärvsarbete nyanlända	61	65
2. Andel hushåll med långvarigt ekonomiskt bistånd (av de som får stöd)	33	24

Utifrån ovan givna direktiv samt ekonomiska ramar nedan ska nämnden i sitt budgetförslag presentera hur verksamheten ska bedrivas.

Ekonomiska ramar för omsorgs- och socialnämnden

Nämnden får i uppdrag att i sitt budgetförslag prioritera inom angiven ram och differentiera de olika pengbeloppen vid behov.

För att möta ökade volymer tillförs omsorgs- och socialnämnden 4,3 mnkr för 2020. Nämndens senaste prognos visade ett överskott 2019 på 5 mnkr. För 2021 tillförs nämnden 10,7 mnkr och för 2022 tillförs ytterligare 21,8 mnkr.

För att möta ökade behov inom individ- och familjeområdet tillförs nämnden 8,7 mnkr för 2020. För planåren beräknas inte behoven öka.

Införandet av valfrihet inom daglig verksamhet beräknades ge effekt i form av minskade kostnader med 6,5 mnkr. En del justerades i budget 2019 och resterande 4,0 mnkr justeras 2020. Behovet av verksamheten för korttidsboende beräknas att minska med 9 platser vilket innebär en sänkning av anslaget med 5,0 mnkr. Anslagsramen minskas även med 0,2 mnkr då hyran i de nya lokalerna i stadshuset är lägre.

Nämndens kostnader för nyanlända finansieras av statsbidrag från Migrationsverket.

Ekonomiska ramar	BOKSLUT 2018	PROGNOS 2019	BUDGET 2019	BUDGET 2020
Omsorgs- och socialnämnden	960,8	995,5	999,1	1 000,7

Teknik- och fastighetsnämnden

Teknik- och fastighetsnämndens verksamhet är bred och mångfacetterad och rör allt från trafikfrågor, fastighetsfrågor, underhåll av infrastruktur, vatten och avlopp, avfallshantering till park-, natur- och vattenfrågor. Målet är att verksamheten ska skötas så effektivt som möjligt med Lidingöbornas bästa för ögonen. Kommunikation och dialog med Lidingöborna är en viktig aspekt av nämndens verksamhet.

En viktig uppgift för teknik- och fastighetsnämnden är att skapa god framkomlighet för olika trafikslag, där utgångspunkten är att alla trafikslag behövs och kompletterar varandra.

Stadens park-, natur- och vattenområden ska vara attraktiva och tillgängliga för Lidingöborna. Det skapar förutsättningar för ett aktivt friluftsliv på ön. Lidingö är unikt, vilket ska värnas framåt. Att Lidingö är en grön ö med stora naturområden i en allt mer tätbefolkad region bidrar också till en god livsmiljö för såväl människor som djur.

Teknik- och fastighetsnämnden genomförde under 2017 åtgärder för att restaurera Kottlasjön i syfte att minska algblomningen. Mätningar har visat att vattenkvaliteten i sjön förbättras. Det är fortsatt angeläget att nämnden följer upp att vattenkvaliteten i Kottlasjön fortsatt förbättras.

Tillgång till rent vatten och väl fungerande avloppssystem är en basfunktion i samhället. Kommunstyrelsen ser det som angeläget att teknik- och fastighetsnämnden säkerställer underhållet i den existerande infrastrukturen och vidtar åtgärder för att uppdatera och modernisera den där det anses nödvändigt. Inte minst digitaliseringen har lett till flera åtgärder för att minska onödig vattenkonsumtion samt att skydda vattensystemen att bli kontaminerade.

Stadens tillgångar ska vårdas och underhållas väl. Fastigheter och tekniska anläggningar som inte behövs för stadens verksamhet kan avyttras.

Verksamhetsområdesmål för teknik- och fastighetsnämnden

Kommunstyrelsens förslag på indikatorer anges nedan. Nämnden ges i uppdrag att analysera måltalen och komma med förslag på lämpliga målnivåer. Nämnden ska även presentera ytterligare operationella måttal vid behov. Dessa kommer dock inte att följas av kommunstyrelsen.

Stadens infrastruktur möter Lidingöbornas behov

Indikatorer	L-ö 2018	Medelvärde 5 kommuner
1. NMI Gator och vägar	61	61
2. NMI Gång- och cykelvägar	61	60

Utifrån ovan givna direktiv samt ekonomiska ramar nedan ska nämnden i sitt budgetförslag presentera hur verksamheten ska bedrivas.

Ekonomiska ramar för teknik- och fastighetsnämnden

Nämnden får i uppdrag att i sitt budgetförslag prioritera inom angiven ram. Inom den skattefinansierade verksamheten kan uppdatering av kapitalkostnaderna påverka ramens storlek.

Intäkterna för bland annat markupplåtelser beräknas att öka, vilket möjliggör en sänkning av anslaget med 1,0 mnkr.

I en utredning av förvaltningens och LSF:s förvaltarorganisation framkom att det finns effektiviseringsmöjligheter. Nämndens anslag minskas därmed med 1,0 mnkr.

Nämndens verksamhet för stadens fastigheter ska redovisa ett överskott från hyresverksamheten som är i nivå med budget 2019.

I avvaktan på den ekonomiska analysen av den nya interna hyresmodellen så föreslås ingen indexhöjning av de interna hyrorna.

	BOKSLUT	PROGNOS	BUDGET	BUDGET
Ekonomiska ramar	2018	2019	2019	2020
Teknik- och fastighetsnämnden	126,3	98,2	91,6	91,0
- varav skattefinansierad verksamhet	140,4	102,9	100,3	100,7
- varav fastighet	-14,1	-4,7	-8,7	-9,7
- varav vatten, avlopp, avfall	0,0	0,0	0,0	0,0

Kultur- och fritidsnämnden

Lidingö har ett rikt idrotts- och kulturliv. Utbudet av aktiviteter och evenemang är stort och brett. Ett stort antal Lidingöbor är engagerade, som utövare, tränare eller åskådare. Närheten till Stockholm skapar också möjligheter.

Kultur- och fritidsnämnden har börjat bygga upp en beställarfunktion som ska ta ett helhetsgrepp kring kultur- och fritidsfrågorna. Under 2019 har en idrottschef anställts för att hålla ihop dessa frågor. På samma sätt finns det sedan tidigare en kulturchef. Under 2020 så ska beställarfunktionen bli fullt utvecklad.

Stadens investeringar i Lidingövallens idrottsområde är angelägna. Beslutet har fattats om en projektering av en 400-meters löparbana och 60 miljoner kronor har avsatts. I det fortsatta arbetet med Lidingövallen är det viktigt att arbetet sker i nära samarbete med föreningarna.

Kommunstyrelsen är mån om att idrottsklustret i Högsätra utvecklas till ett attraktivt område. För att påskynda arbetet med idrottsklustret har idrottsdelen brutits ut ur planprogramarbetet för Högsätra och fortsatt som en egen detaljplan. Precis som för Lidingövallen är det viktigt med ett nära samarbete med föreningarna, miljö- och stadsbyggnadskontoret och teknik- och fastighetsförvaltningen.

Extern finansiering av kulturevenemang är positivt då det ger möjlighet till större och bättre kulturutbud. Arbetet med att öka medfinansieringen ska fortsätta.

Lidingös stadsbibliotek flyttar under 2019 in i det renoverade stadshuset. Den nya placeringen kan även skapa mötesplatser. Lidingö stadshus ska bli stadens nya mötesplats och kulturhus med utställningar, verksamhet och bibliotek.

Många Lidingöbor ägnar sig åt sjö- och båtliv och ambitionen är att skapa fler båtplatser. En inventering av olika platser för att skapa en ny hamn för fritidsbåtar i närheten av Lidingöbron ska också genomföras. Tillsammans med båtlivet fortsätter Lidingö stad att arbeta för ett båtliv med låg miljöpåverkan.

Verksamhetsområdesmål för kultur- och fritidsnämnden

Kommunstyrelsens förslag på indikatorer anges nedan. Nämnden ges i uppdrag att analysera måltalen och komma med förslag på lämpliga målnivåer. Nämnden ska även presentera ytterligare operationella måltal vid behov. Dessa kommer dock inte att följas av kommunstyrelsen.

Lidingöborna är nöjda med utbudet av kultur-och fritidsmöjligheter

Indikatorer	L-ö 2018	Medelvärde 5 kommuner
1. NMI Kultur	65	63
2. NRI Fritidsaktiviteter	70	68

Utifrån ovan givna direktiv samt ekonomiska ramar nedan ska nämnden i sitt budgetförslag presentera hur verksamheten ska bedrivas.

Ekonomiska ramar för kultur- och fritidsnämnden.

Nämnden får i uppdrag att i sitt budgetförslag prioritera inom angiven ram. Nämnden får ett tillskott för ökade kapitalkostnader för biblioteket med 1,1 mnkr. Nämnden får även kompensation för ökade hyreskostnader i stadshuset med 0,9 mnkr.

	BOKSLUT	PROGNOS	BUDGET	BUDGET
Ekonomiska ramar	2018	2019	2019	2020
Kultur- och fritidsnämnden	10,7	88,8	91,5	92,6

På kommunstyrelsens vägnar

Daniel Källenfors
Kommunstyrelsens ordförande

Ida Wahlbom
Kommunstyrelsens sekreterare